

Oponentský posudek k bakalářské práci Role otce ve vývoji dítěte

ETF, obor Pastorační a sociální práce, červen 2011

Autor: Petra Šimková, DiS.

Vedoucí práce: PhDr. Zuzana Svobodová, Ph.D.

Počet stran: 62 stran textu + 3 přílohy

Autorka si pro svou bakalářskou práci vybrala důležité téma, které úzce souvisí se současným nestabilním a proměňujícím se pojetím rodiny. Jako otce malých dětí mě téma zaujalo i osobně a byl jsem zvědavý, jaké výsledky autorčin výzkum přinese.

Jako cíl práce si autorka zvolila „definovat otcovství a poukázat na důležitost a nezaměnitelnost otcovské role. Zjistit, jaké vlivy a přínosy má otec skrze své působení na své děti“ (s. 8). Zároveň chce „povzbudit muže k nalezení identity otce v sobě a k většímu uvědomění si svého významu pro rodinu, který má přesah až do významu pro celou společnost“ (s. 8-9). Vidíme, že autorka píše angažovaně. Spíše než popsat současné role otce chce konstruovat takové pojetí jeho role, které bude dle jejích představ nejlepší. Tomu uzpůsobuje výběr zdrojů a jejich interpretaci. Předběžně lze říci, že práce přináší velké množství materiálu k tématu – rozsah bibliografie je skutečně úctyhodný. Zároveň se ne úplně podařilo uvést zdroje do kritické souvztáznosti, práce spíše působí dojmem mozaiky, poněkud schází argumentace.

Práci tvoří devět kapitol (číslovat bibliografii jako kapitolu není obvyklé). Námětů k tématu otcovství tedy získá čtenář velké množství. Ne u všech kapitol je ovšem doložené, jak jejich zařazení souvisí s cílem práce. Pěkně to je provedeno v úvodu kapitoly druhé.

Ve třetí kapitole vymezuje autorka pojem otec (kapitolu bych zařadil hned na úvod). Pěkně píše o roli biologické, sociální a právní. Zdá se ale, že v následujícím textu se věnuje již jen sociální roli. Překvapivě pro čtenáře je také přepnutí mezi definováním otcovství a popisem kvality otcovství (s. 23). Podobně nečekané skoky se v práci objevují častěji. Např. v 5. kap. pracuje autorka s pojmem přirozenost jako s pevným pojmem, přestože je v předchozí kapitole značně zpochybněn. Za skok považují rovněž využívání různých typů literatury, aniž by na to autorka upozornil. Např. na s. 37 cituje s J. Dobsona (otec jako živitel, vůdce apod.): je to výzkumné dílo? pastorační příručka? Skokem působí i nenadálé využití křesťanského diskurzu, zejména v kap. 8 a zejména 9. Jakkoliv vítám snahu o interdisciplinární přístup, autorka si nevytvoří potřebné předpoklady pro zařazení pastoračních a teologických výpovědí. Částečně toto doložení přináší až v Závěru (s. 69). Obecně postrádám kritičtější přístup k práci se zdroji a s pojmem otcovství.

V Závěru autorka pěkně upozorňuje, že impulsem práce bylo přesvědčení o nedostatečném rozvinutí potenciálu mužů v roli otce. Vychází tedy ze své intuice, což je v pořádku. Dokonce připouští, že otcovství je sociální konstrukt (s. 23). Svou výchozí intuici/pozici však nereflektuje a nedoloží. Nadále píše, „jak by měla role otce vypadat“ (s. 68). Co je ale kritériem pro toto „měla by“? Tradiční pojetí rolí muže a ženy v rodině? Obraz Boha v Bibli? Obraz Boha Otce v trojiční dogmatice? Novodobé pojetí rolí inspirované genderovým mainstreamingem? Zdravý vývoj dítěte?

K naplnění cíle práce nejvíc přispívá šestá kapitola, ve které autorka pěkně vystihuje vazbu mezi otcem a dítětem. Zde musím autorku chválit.

Z formálního hlediska má práce pěknou úpravu. Některé chyby a nejasnosti se však přece objevují. Oponentovi není jasné, co znamená často se vyskytující text v kurzívě. Citaci? Zdůraznění autorky? Poměrně dost chyb je v interpunkci a pár chyb i v gramatice (úsměvně jsou výři ve spojení s apoštolským vyznáním). Celkově je ale práce úpravná a jazyk srozumitelný.

Při obhajobě by mohla studentka pohovořit o tom, o jaké zdroje se opírá její představa o ideálním otcovství.

Práci doporučuji k obhajobě a navrhuji hodnocení C.

Petr Jandejsek, 6. června 2011